

מסכת נדרים

פרק ט

א. רבי אליעזר אומר, פותחין לאדם בכבוד אביו ואמו. וחכמים אוסרין. אמר רבי צדוק, עד שפותחין לו בכבוד אביו ואמו, יפתחו לו בכבוד המקום, אם כן אין נדרים. ומוזים חכמים לרבי אליעזר בדבר שבינו לבין אביו ואמו, שפותחין לו בכבוד אביו ואמו:

ב. ועוד אמר רבי אליעזר, פותחין בנו לך. וחכמים אוסרין. פיצד. אמר, קונם שאיני נהנה לאיש פלוני, ונעשה סופר, או שהיה משיא את בנו בקרוב, ואמר, אלו הייתי יודע שהוא נעשה סופר או שהוא משיא את בנו בקרוב, לא הייתי נודר. קונם לבית זה שאיני נכנס, ונעשה בית הפנסת, ואמר, אלו הייתי יודע שהוא נעשה בית הפנסת לא הייתי נודר, רבי אליעזר מתיר, וחכמים אוסרין:

ג. רבי מאיר אומר, יש דברים שהם פנוולד ואינן פנוולד, ואין חכמים מוזים לו. פיצד. אמר, קונם שאיני נושא את פלונית, שאביה רע. אמרו לו, מת או שעשה תשובה. קונם לבית זה שאיני

נכנס, וְהִפְלִיב רַע בְּתוֹכוֹ אוֹ שֶׁהִנָּחַשׁ בְּתוֹכוֹ. אָמְרוּ לוֹ, מִתְּהִפְלִיב אוֹ
שֶׁנִּהְיָה הִנָּחַשׁ, הָרִי הֵן כְּנוֹלֵד וְאֵינֶן כְּנוֹלֵד, וְאֵין חֲכָמִים מוֹדִים לוֹ:

ד. וְעוֹד אָמַר רַבִּי מֵאִיר פּוֹתֵחִין לוֹ מִן הַכְּתוּב שֶׁבִּתְּוֹרָה וְאוֹמְרִים
לוֹ, אֱלֹהֵי הָיִיתָ יוֹדֵעַ שֶׁאַתָּה עוֹבֵר עַל לֹא תִקָּם וְעַל לֹא תִטּוֹר (וַיִּקְרָא
יִט), וְעַל לֹא תִשָּׁנָא אֶת אַחִיד בְּלִבְּךָ (שם), וְאַהֲבָתָ לְרֵעֶךָ כְּמוֹדֶ
(שם), וְחֵי אַחִיד עִמָּךְ (שם כה), שְׂמָא יַעֲנִי וְאֵין אַתָּה יָכוֹל לְפָרְנָסוֹ.
אָמַר, אֱלֹהֵי הָיִיתִי יוֹדֵעַ שֶׁהוּא כֵּן, לֹא הָיִיתִי נוֹדֵר, הָרִי זֶה מִתָּר:

ה. פּוֹתֵחִין לָאָדָם בְּכִתְּבַת אִשְׁתּוֹ. וּמַעֲשֵׂה בְּאַחַד שְׁנֵדֵר מֵאִשְׁתּוֹ
הַנָּאָה וְהָיְתָה כְּתִבְתָּהּ אַרְבַּע מֵאוֹת דִּינָרִין, וּבָא לִפְנֵי רַבִּי עֲקִיבָא
וְחִיבּוֹ לִתְּנוֹ לָהּ כְּתִבְתָּהּ. אָמַר לוֹ, רַבִּי, שְׂמָנָה מֵאוֹת דִּינָרִין הַנִּיחַ
אַבָּא, וְנִטְלָ אַחֵי אַרְבַּע מֵאוֹת וְאַנִּי אַרְבַּע מֵאוֹת, לֹא דִיָּה שֶׁתִּטֹּל הִיא
מֵאֲתִים, וְאַנִּי מֵאֲתִים. אָמַר לוֹ רַבִּי עֲקִיבָא, אֲפֹלוֹ אַתָּה מוֹכֵר שְׁעָר
רֵאשִׁיךָ, אַתָּה נוֹתֵן לָהּ כְּתִבְתָּהּ. אָמַר לוֹ, אֱלֹהֵי הָיִיתִי יוֹדֵעַ שֶׁהוּא כֵּן,
לֹא הָיִיתִי נוֹדֵר, וְהִתִּירָה רַבִּי עֲקִיבָא:

ו. פּוֹתֵחִין בְּיָמִים טוֹבִים וּבְשִׁבְתוֹת. בְּרֵאשׁוֹנָה הָיוּ אוֹמְרִים, אוֹתָן
הַיָּמִים מִתָּרִין וּשְׂאָר כָּל הַיָּמִים אֲסוּרִין, עַד שֶׁבָּא רַבִּי עֲקִיבָא וְלָמַד,
שֶׁהִנָּדֵר שֶׁהִתָּר מִקְצָתוֹ, הִתָּר כָּלּוֹ:

ז. כיצד. אָמר, קונם שְׂאִינִי נִהְנֶה לְכֻלָּכֶם, הִתֵּר אֶחָד מֵהֶן, הִתֵּרוּ כָּלֶן. שְׂאִינִי נִהְנֶה לָזֶה וְלָזֶה, הִתֵּר הָרֹאשׁוֹן, הִתֵּרוּ כָּלֶן. הִתֵּר הָאֲחֵרוֹן, הָאֲחֵרוֹן מִתֵּר, וְכָלֶן אֲסוּרִין. הִתֵּר הָאֲמֻצָּעִי, הֵימְנוּ וְלִמְטָה מִתֵּר, הֵימְנוּ וְלִמְעֵלָה אֲסוּר. שְׂאִינִי נִהְנֶה לָזֶה קִרְבּוֹ וְלָזֶה קִרְבּוֹ, צָרִיכִין פֶּתַח לְכָל אֶחָד וְאֶחָד:

ח. קונם יין שְׂאִינִי טוֹעֵם, שְׁהִיִּין רַע לִמְעֵים, אָמְרוּ לוֹ, וְהִלֵּא הַמֵּינִשׁוֹן יָפָה לִמְעֵים, הִתֵּר בְּמִינִשׁוֹן. וְלֹא בְּמִינִשׁוֹן בְּלִבֵּד הִתֵּר, אֲלֹא בְּכָל הֵיִינוֹ. קונם בָּצֵל שְׂאִינִי טוֹעֵם, שְׁהַבָּצֵל רַע לֵלֵב. אָמְרוּ לוֹ, הִלֵּא הַבָּפְרִי יָפָה לֵלֵב, הִתֵּר בַּבָּפְרִי. וְלֹא בַּבָּפְרִי בְּלִבֵּד הִתֵּר, אֲלֹא בְּכָל הַבָּצֵלִים. מַעֲשֵׂה הָיָה, וְהִתִּירוּ רַבֵּי מֵאִיר בְּכָל הַבָּצֵלִים:

ט. פּוֹתֵחִין לְאָדָם בְּכָבוֹד עֲצָמוֹ וּבְכָבוֹד בְּנָיו. אוֹמְרִים לוֹ, אֱלֹהֵי הָיִיתָ יוֹדֵעַ שְׁלִמְחָר אוֹמְרִין עָלֶיךָ כִּךְ הִיא וְסִתּוֹ שֶׁל פְּלוֹנִי, מִגֵּרֶשׁ אֶת בְּנָשָׁיו, וְעַל בְּנוֹתֶיךָ יִהְיוּ אוֹמְרִין בְּנוֹת גְּרוּשׁוֹת הֵן, מָה רָאִתָּה אִמּוֹן שֶׁל אֱלֹהֵי לְהַתְּגַרֵּשׁ, וְאָמַר, אֱלֹהֵי הָיִיתִי יוֹדֵעַ שְׁכֹן, לֹא הָיִיתִי נוֹדֵר, הִרִי זֶה מִתֵּר:

י. קונם שְׂאִינִי נוֹשֵׂא אֶת פְּלוֹנִית כְּעוֹרָה, וְהִרִי הִיא נָאָה. שְׁחוּרָה, וְהִרִי הִיא לְבָנָה. קִצְרָה, וְהִרִי הִיא אֶרְכָּה, מִתֵּר בָּהּ. לֹא מִפְּנֵי שֶׁהִיא כְּעוֹרָה וְנִעֲשִׂית נָאָה, שְׁחוּרָה וְנִעֲשִׂית לְבָנָה, קִצְרָה וְנִעֲשִׂית אֶרְכָּה, אֲלֹא שֶׁהִנָּדָר טְעוּת. וּמַעֲשֵׂה בְּאֶחָד שֶׁנָּדָר מִבֵּית אֲחוֹתוֹ הִנָּה, וְהִנָּה:

והַכְּנִיסוּהָ לְבֵית רַבִּי יִשְׁמָעֵאל וְיִפּוּהָ. אָמַר לוֹ רַבִּי יִשְׁמָעֵאל, בְּנִי,
לָזֶה נִדְרָתָּ. אָמַר לוֹ, לֹא. וְהִתִּירוּ רַבִּי יִשְׁמָעֵאל. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה בָּכָה
רַבִּי יִשְׁמָעֵאל וְאָמַר, בָּנוֹת יִשְׂרָאֵל נָאוֹת הֵן, אֲלָא שְׁהַעֲנִיּוֹת מִבּוֹלָתָן.
וּכְשִׁמַּת רַבִּי יִשְׁמָעֵאל, הָיוּ בָנוֹת יִשְׂרָאֵל נוֹשְׂאוֹת קִינָה וְאוֹמְרוֹת,
בָּנוֹת יִשְׂרָאֵל אֵל רַבִּי יִשְׁמָעֵאל בְּכִינָה. וְכֵן הוּא אוֹמֵר בְּשִׁאוֹל
(שְׁמוּאֵל ב א) בָּנוֹת יִשְׂרָאֵל אֵל שִׁאוֹל בְּכִינָה: